



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5015/2019
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Станимировић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4472/2018 од 20.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4472/2018 од 20.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П бр. 11538/14 од 03.06.2016. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена Република Србија на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове и страх плати износ од 4.300.000 евра са домицилном каматом на тај износ почев од 03.06.2016. године па до исплате, све у динарској противвредности према најповољнијем курсу по ком пословне банке откупљују ефективну страну валуту у месту испуњења на дан исплате, као и на име материјалне штете износ од 672.000,00 динара са припадајућим законском затезном каматом од 18.09.2015. године па до исплате и износ од 643.664,00 динара са припадајућим законском затезном каматом од 18.09.2015. године као и износ од 411.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 09.07.2008. године па до коначне исплате, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4472/18 од 20.06.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 11538/14 од 03.06.2016. године.

Против другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану ревизију у смислу члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11...55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9 ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиоца, његов отац сада пок. ББ, продао је ВВ и ГГ непокретно имање – кућу број ... у улици ... у ... и кп. бр. ... ЗКУЛ ... КО ..., Уговором о купопродаји непокретности од 20.03.1975. године. Иако је чланом 3 наведеног уговора отац тужиоца дозволио купцима укњижбу права власништва на непокретности без његовог накнадног одобрења, купци су водили парнични поступак П 2892/98-02 пред Трећим општинским судом у Београду у коме је дана 18.06.2004. године донета правноснажна пресуда којом је делимично усвојен њихов тужбени захтев и утврђено да су сувласници са по $\frac{1}{2}$ предметне куће и носиоци права коришћења земљишта под објектом и дворишта. Други општински суд у Београду донео је 21.08.2008. године решење Дн 15937/08 (на основу наведене правноснажне пресуде) којом је дозволио укњижбу права коришћења са дотадашњег уписаног корисника (тужиочевог деде пок. ДД) преко ванкњижног корисника (оца тужиоца пок. ББ) у корист купца ВВ и ГГ. Између оца тужиоца и самог тужиоца са једне стране и купаца са друге стране вођен је велики број поступака, како парничних тако кривичних и управних. Оцу тужиоца и тужиоцу биле су изречене условне осуде због кривичних дела извршених према ВВ, због којих су против њих вођени парнични поступци за накнаду нематеријалне штете у којима они нису успели. У свим тим поступцима кривичним, парничним, управним поводом извођења грађевинских радова и провођења промена у катастру, тужиочев отац и тужилац изјављивали су правне лекове који су били одбијани. У тужби су изнете и тврдње о наводном шиканозном поступању судова у наводно шиканозно покренутим парницама од стране наведених купаца због којих је тужиочев отац оболео од хипертензије и деменције, због чега тужилац трпи болове због нарочито тешког инвалидитета, као и страх и душевене патње због неизвесности током вођења бројних парница и материјалну штету насталу спровођењем извршног поступка по пресудама Трећег општинског суда у Београду у траженим износима.

Код тако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца за накнаду тражене нематеријалне и материјалне штете, јер тужилац није доказао основ одговорности тужене – у чему би се састојао незаконит рад државних органа, па нису испуњени услови за примену члана 172. и члана 200. Закона о облигационим односима и члана 6. Закона о судијама.

Уставом Републике Србије прописано је да је Република Србија држава која почива на владавини права, која се остварују поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и Закону (члан 3.); да подела власти (члан 4.) почива на подели на законодавну, извршну и судску (став 2.) и да је судска власт независна (став 4.) да су судови самостални и независни у свом раду и да суде на основу Устава, Закона и

других општих аката, када је то предвиђено Законом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђених међународних уговора (члан 142. став 2.); да је судија у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и Закону (члан 149. став 1.); да се судске одлуке заснивају на Уставу, Закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу Закона (члан 145. став 2.); као и да су судске одлуке обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле (став 3.) и да их може преиспитивати само надлежни суд у законом прописаном поступку (став 4.). Одредбом члана 36. Устава прописано је право на једнаку заштиту права и на правно средство, па свако ко је незадовољан одлуком суда или каквог државног органа, има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на законом заснованом интересу у одговарајућем законом прописаном поступку, односно на редован и ванредни правни лек у складу са Законом.

Положај судске власти, судија и одлука које они доносе у вршењу судијске функције, на исти начин као што то и Устав чини, уређени су и разрађени одредбама других Закона.

Закон о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011, 101/2013, 40/2015, 106/2015, 13/2016, 108/2016, 113/2017, 65/2018 – одлука Уставног суда 87/2018, 88/2018 – одлука Уставног суда) прописује и да се судска надлежност одређује Уставом и Законом и да суд не може одбити да поступа и одлучује о стварима за које је надлежан (члан 4.), а надлежност првостепених судова, као и надлежност другостепених судова за поступање по жалбама уређена је одредбама члана 22. – 24. тог Закона.

Законом о судијама („Службени гласник РС“ бр. 116/08, 58/09, 104/2009, 101/2010,...) прописано је да је судија дужан да непристрасно води поступак по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења и поштовања процесних права странака гаранованих Уставом, Законом и међународним актима (члан 3. став 2.); где је судија слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права, у свему о чему одлучује и није дужан да икоме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања и утврђено чињенично стање, изузев у образложењу одлуке, или када то Закон посебно налаже (члан 22.); да Република Србија одговара за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом (члан 6. став 1).

Из утврђеног чињеничног стања произилази, како су то правилно закључили нижестепени судови, да је претходно питање у овој парници одлучивање о правилности и законитости поступања судова и других државних органа у свим правноснажно окончаним поступцима наведеним у тужби, односно преиспитивање правноснажних судских одлука и одлука државних органа, што је у супротности са цитираним уставним и законским одредбама и представљало би угрожавање правне сигурности. Одговорност државе за штету коју проузрокује судија постоји сходно цитираним законским одредбама у ситуацији када је штета проузрокована незаконитим или неправилним радом судије. Незаконит рад подразумева поступање противно Закону или другом пропису, односно пропуштање да се Закон или други пропис примене, док неправилан рад подразумева

чињење или нечињење противно уобичајеном начину обављања делатности које штети праву или интересу неког лица. Дакле, поступање органа које је у складу са законским прописима или је у окривру његових овлашћења, не може представљати ни неправилан ни незаконит рад. Чак и погрешна примена одговарајуће законске норме или евентуална погрешна процена испуњености услова за доношење одређене одлуке не представља, сама по себи, повреду дужности у вршењу функције тог органа за који би држава одговарала. У таквој ситуацији, сходно наведеним Уставним и Законским одредбама странка незадовољна одлуком суда, или каквог другог државног органа има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о њеном праву, обавези или на законом заснованом интересу у одговарајућем законом прописаном поступку, односно има право на редован и ванредни правни лек у складу са Законом. Тужилац се користио дозвољеним правним средствима, како је сам навео и доставио суду другостепене одлуке у којима су преиспитиване одлуке и поступања првостепених судова и других државних органа, па чињеница што ти парнични, кривични и извршни поступци као и поступци пред надлежним управним огранима, нису окончани повољно по тужиоца и његовог правног претходника, не значи да су одлуке које су у њима донете последица неправилног и незаконитог рада судова и других државних органа.

Како тужилац није доказао основ одговорности тужене, то његов тужбени захтев за накнаду материјалне штете у смислу члана 172. Закона о облигационим односима и члана 6. Закона о судијама није основан, као ни тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете у смислу члана 200. Закона о облигационим односима.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права од стране нижестепених судова, па је Врховни касациони суд одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић